

Силабус навчальної дисципліни
«Слово та контекст у сучасних перекладознавчих студіях»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Спеціалізація	035.04 Філологія. Германські мови і літератури (переклад включно)
Освітньо-професійна програма	Перекладознавство: професійно-орієнтований переклад (англійська мова і друга іноземна мова)
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Іспанська/українська
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	Залік
Викладач	Данилич Валентина Стефанівна, доктор філологічних наук, професор
Анотація навчальної дисципліни	<p>Завданнями навчальної дисципліни є формування та поглиблення таких знань, вмінь та навичок студентів:</p> <ul style="list-style-type: none">– розуміння та адекватне вживання метамовного інструментарію, що пов'язаний з вченням про лексико-семантичне значення слова;– проведення лексико-семантичного аналізу, а також синтезу мовних змін з огляду на розвиток суспільства, розуміння процесу взаємодії соціальних та мовних факторів, утворення нових терміносистем у результаті розвитку науки й техніки;– здійснення лінгвістично грамотної інтерпретації, зокрема лексико-стилістичних засобів, та глибокого осмислення текстів, що вивчаються;– використання знань із семантики / семасіології у самостійних наукових дослідженнях;– застосування набутих знань у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, наукові публікації) у галузі сучасних лінгвістичних студій. <p>Предметом навчальної дисципліни є основи системних теоретико-методологічних і практичних знань у галузі семантики та лексикології. Відбувається засвоєння студентами знань про основні наукові поняття семантики та лексикології; її зв'язок з іншими дисциплінами; систематизується інформація про типи значення слова, етимологічний склад іспанської мови, шляхи збагачення словникового складу, лексико-семантичні зв'язки слів в перекладацькому аспекті.</p> <p>Важливе місце у викладанні даної дисципліни відводиться тому, щоб</p>

	<p>навчити студентів пояснювати механізми семантичної деривації значення, спираючись на відповідні моделі; характеризувати семантичну структуру лексем та фразеологічних одиниць з урахуванням їхніх прямих та переносних значень, етимології, аналізувати тексти, застосовуючи набуті теоретичні знання.</p> <p>Зміст навчальної дисципліни передбачає послідовне докладне вивчення слова як основної одиниці іспанської мови, а саме, основних типів лексичних значень слів, їх структурно-семантичних розрядів.</p>
--	---

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	<u>3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:</u>		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	10 год.	2 год.
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	16 год.	4 год.
	консультації	-	-
	самостійна робота	64 год.	84 год.

Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p><i>Знати</i> основні теоретичні засади дослідження функціонально-забарвленої лексики та сталих виразів в художніх іспанських текстах; предметну область семасіологічних студій і розуміти основні моделі семантичних змін; демонструвати системне знання усіх аспектів теоретичних дисциплін мовознавчого та літературознавчого циклів; володіти граматикою і лексикою іспанської мови на рівні B2. (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання).</p> <p><i>Вміти</i> аналізувати тексти іспанською мовою різних літературних жанрів, розпізнавати основні категорії тексту, його композицію та архітектуру, а також текстові стилістичні та функціонально-прагматичні характеристики; аналізувати лексико-семантичні механізми, що призводять до появи нових значень в існуючих лексичних одиницях; використовувати на практиці методи і прийоми лінгвістичного і перекладацького аналізу тексту.</p> <p><i>Мати здатність</i> застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, інноваційних методів; здатність до самовдосконалення і креативності; здатність працювати в команді та автономно.</p>
--	--

Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	<p>Мета навчальної дисципліни «Слово та контекст у сучасних перекладознавчих студіях» полягає у ознайомленні студентів-філологів з основами наукових досліджень основних тенденцій формування семантичних змін в сучасній іспанській мові, засвоєнні основних понять семантики як мовознавчої дисципліни, яка має тісні зв'язки з іншими лінгвістичними дисциплінами для подальшого застосування набутих знань в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.</p>
---	---

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним, володіти навичками критичного мислення.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді й автономно, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною (англійською та другою іноземною) мовою як усно, так і

письмово.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Здатність до особистісного і професійного розвитку, самовдосконалення, застосування кращих практик у професійній діяльності.

ЗК 14. Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.

ЗК 15. Здатність розвивати в собі гнучкість і системність мислення, оперативність у вирішенні особистісних, соціальних і професійних проблем.

ЗК 16. Розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах, здатність проявляти емпатію, толерантність і повагу до культурної різноманітності.

З метою формування **фахових компетентностей:**

ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.

ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів

ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність передавати текст оригіналу за допомогою різного виду стилістичних адаптацій у мові перекладу і прагматичних стратегій, які орієнтовані на читача тексту перекладу згідно з нормами мови перекладу й критеріями адекватного перекладу.

ФК 10. Здатність здійснювати усний послідовний двосторонній переклад з англійської мови та другої іноземної мови на рідну мову та з рідної мови на іноземну із використанням лексичних і граматичних трансформацій.

ФК 11. Здатність здійснювати редагування та постредагування текстів перекладу та робити реферування всіх основних видів тексту на англійській та другій іноземній мовах.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати базові поняття лінгвістики тексту, рівні нагромадження та актуалізації інформації в тексті, прагматичні одиниці тексту як надфразової комунікативної одиниці, особливості композиції художнього тексту, мовностилістичні засоби та прийоми, що застосовуються для досягнення образності художнього тексту.

Знати основні лексикологічні явища та закономірності, а також специфіку процесу номінації в іспанській мові. Розрізняти семасіологічний та ономасіологічний підходи до вивчення лексики.

Вміти визначати тип та засоби номінації лексем іспанської мови, робити лексичний аналіз тексту, з урахуванням морфемної структури тексту.

Вміти визначати прямі і непрямі мовленнєві акти. Розуміти специфіку їх перекладу

Вміти відбирати певні мовні і мовленнєві засоби (морфо-граматичні, лексичні, стилістичні, синтаксичні, прагматичні), які є оптимальними при перекладі

Вміти застосовувати набуті знання міжкультурної комунікації у процесі усного і писемного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Здатність спілкуватися українською та іспанською мовами як усно, так і письмово відповідно

до офіційно-ділового стилю мовлення.

Здатність аналізувати текст оригіналу, обґрунтовувати стандартні і нестандартні перекладацькі проблеми й обирати способи їхнього вирішення, що відповідають кожному конкретному акту комунікації.

Здатність використовувати методологічне, організаційне та правове підґрунтя, необхідне для здійснення роботи перекладача, її презентації та захисту інтелектуальної власності на її результати.

Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, самостійно здобувати, оцінювати та використовувати інформацію, володіти й оперувати інформаційними та комунікаційними технологіями відповідно до потреб перекладацької діяльності.

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль 1.

Слово та контекст у сучасних перекладознавчих студіях.

1. Семантика як наука, термінологічний апарат семантики, основні напрямки розвитку семантики та методи наукових досліджень у семантиці.
2. Слово, значення, поняття. Типи лексичного значення слова, семантична структура слова та її розвиток.
3. Основні моделі семантичних змін у сучасній іспанській лексиці.
4. Метафоризація як базова модель семантичних змін.
5. Метонімізація значення лексичних одиниць; типи метонімічного переносу.
6. Інші типи лексико-семантичних змін, що призводять до звуження / розширення значення лексеми, семантичного зсуву, поліпшення або погіршення значення.
7. Явище полісемії як результат лексико-семантичних змін у значенні слів.
8. Семантична структура багатозначного слова.
9. Семантика тропів і стилістичних фігур.
10. Визначення продуктивних моделей семантичних змін, спираючись на аналіз словникового запасу іспанської мови.

Система оцінювання результатів навчання

Семестрове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни має таку структуру:

№ з/п	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Аудиторна навчальна робота.	25
2.	Самостійна навчальна робота.	25
3.	Модульна контрольна робота	50

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна та самостійна робота) здійснюється за накопичувальною системою, в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Контроль виконання аудиторної роботи здійснюється у вигляді опитування в усній формі, яке проводиться на кожному практичному занятті та включає в себе відповідь на теоретичне питання з лекційного курсу та здійснення перекладу запропонованих текстів з іспанської мови на українську і навпаки з тематики, що вивчалась протягом курсу. Завдання самостійної роботи виконуються в письмовій формі. Однією з форм самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань з перекладу текстів.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної навчальної роботи студента

Відповідь на теоретичне питання

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент вичерпано і повністю засвоїв теоретичний матеріал відповідних курсів (дає вичерпне визначення тих чи інших перекладознавчих категорій та перекладацьких прийомів) та вільно ілюструє

	вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
4 «добре»	Студент добре володіє теоретичними знаннями та без суттєвих труднощів ілюструє засвоєні мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
3 «задовільно»	Студент має певні прогалини у теоретичних знаннях з відповідних курсів та недостатньо ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та закономірності практичними прикладами.
2 «не задовільно»	Студент не оволодів теоретичними знаннями відповідних курсів та не може навести практичні приклади.

Перекладацький аналіз іспанською мовою та переклад на українську мову запропонованих текстів :

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
5 «відмінно»	Студент виконує еквівалентний переклад запропонованого тексту і демонструє високий рівень володіння теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту. Допускаються 2-3 несуттєві помилки (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні).
4 «добре»	Студент виконує в цілому еквівалентний переклад запропонованого тексту, але допускає 5-6 несуттєвих помилок (орфографічні, граматичні та лексико-стилістичні). Студент добре володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.
3 «задовільно»	Студент виконує переклад запропонованого тексту, в якому допускає помилки та пропуски (не більше 7-10 (орфографічних, граматичних та лексико-стилістичних)); студент демонструє поверхневий перекладацький аналіз тексту.
2 «не задовільно»	Студент демонструє відсутність умінь перекладу незнайомого тексту з іноземної мови на українську, тобто допускає багато пропусків та відхилень від змісту оригіналу, робить помилки, що спотворюють зміст тексту оригіналу. Студент не володіє теоретичним матеріалом, необхідним для здійснення перекладацького аналізу тексту.

Модульна контрольна робота є письмовою, складається із трьох практичних завдань, кожне з яких оцінюється певною кількістю балів. Отримані за кожне завдання модульної роботи бали трансформуються в загальну оцінку за модульну контрольну роботу за таблицею:

90% і більше	63 - 70 балів	5 (відмінно)
75% - 89%	53 - 62 балів	4 (добре)
50% - 74%	35 - 52 балів	3 (задовільно)
49% і менше	34 бали і менше	2 (незадовільно)

Оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

«відмінно»	50 балів
«добре»	40 балів
«задовільно»	30 балів

«незадовільно»	20 балів
неявка на МКР	0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Підсумкове оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни здійснюється у формі заліку

Відмітка про залік «зараховано», «не зараховано» та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів	A
82 – 89 балів	B
74 – 81 бал	C
64 – 73 бали	D
60 – 63 бали	E
59 балів і нижче	FX.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Таким чином студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано», а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Незалежно від форми здобуття другого рівня вищої освіти (очної і заочної) студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

У разі неможливості студентам денної та заочної форми здобуття освіти відвідувати всі аудиторні заняття з об'єктивних причин, вони складають індивідуальний графік відвідувань (не менше 50%), а решту завдань виконують дистанційно. Студенти погоджують цей графік із викладачем і завідувачем кафедри.

Якщо студенти денної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання студентами денної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра романської і новогрецької філології та перекладу і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамотійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів навчальної роботи.

Основні види відповідальності студентів за порушення академічної доброчесності: ● повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); ● повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; ● відрахування із закладу освіти; ● позбавлення академічної стипендії; ● позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

<p>Рекомендована література</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Космеда, Т. А. (2000). <i>Аксиологічні аспекти прагмалінгвістики: формування і розвиток категорії оцінки</i>. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2. Просалова, В. А. (2019). <i>Інтертекстуальний аналіз: теорія та практика</i>. Вінниця: Добра книга. 3. Струганець, Л. В. (2018). <i>Лексика на перетині наукових парадигм</i>. Тернопіль: Осадца Ю. В. 4. Ткаченко, А. О. (1997). <i>Мистецтво слова</i>. Київ: Правда Ярославичів. 5. Черевченко, О. М. (2019). <i>Особливості аналізу літературно-художнього тексту класичної та некласичної структури</i>. Умань: ВПЦ «Візаві». 6. Peragón López, Clara Eugenia. (2011). <i>Los textos literarios más que un recurso: análisis de materiales recientes para la enseñanza de la literatura a extranjeros</i>. <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бохун, Н. В. (2007). <i>Лінгвостилістичні засоби створення портрета персонажа в іспанській художній літературі XIX-XX ст.: Дис. ... канд. філол. наук</i>: КНЛУ, Київ. 2. Голянич, М. І, Стефурак Р.І., & Бабій І.О. (2011). <i>Словник лінгвістичних термінів</i>. Івано-Франківськ: Сімик. 3. Дейна, Л.О. (2014). До проблеми класифікації оцінних значень. <i>Філологічні науки</i>, 16, 108-116. 4. Обухова, В. Л. (2007). Специфіка молодіжного жаргону: комунікативний аспект. <i>Гуманітарні науки: Науко-практичний журнал</i>, 1, 141-144. 5. Третяк, Н.В. (2017). Лексико-семантичні засоби зниження мови і стилю в друкованих ЗМІ. <i>Лінгвостилістичні студії</i>, 6, 183-188. 6. Chumaceiro, Irma. (2001). <i>Estudio lingüístico del texto literario</i>. Sacado de https://www.redalyc.org/pdf/347/34702005.pdf. 7. Loureda, Oscar & Schrott Angela. (2021). <i>Manual de lingüística de hablar</i>. Berlin: De Gruiter. 8. Marimón Llorca, Carmen. (2008). <i>Análisis de textos en español</i>. Sacado de https://www.e-buc.com/portades/9788497170741_L33_23.pdf. 9. Olalla C. (2017). <i>Manual para comentar textos literarios y lingüísticos</i>. Málaga: Mix Artropos. 10. Ridruego, Emilio. (2019). <i>Manual de lingüística española</i>. Berlin: De Gruiter. 11. Tango Oller Virginia María. (2018). <i>La clasificación léxica en campos semánticos: necesidades</i>. Alicante: Universidad de Alicante. https://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/aepe/pdf/revista_01_01_2018/revista_01_01_2018_32.pdf
<p align="center">Інформаційні ресурси в Інтернеті</p>	
<p> https://www.rae.es/ www.cervantes.es/ http://www.elpais.com/ http://www.elmundo.es/ http://biglib.com.ua http://www.elcastellano.org https://www.rincondelvago.com/ https://www.coloquial.es/ http://www.spain.sc/ https://www.spain.info/es/sobre_espanha https://es.wikipedia.org/ https://www.academia.edu/ https://www.educacionyfp.gob.es/reinounido/publicaciones-materiales/material-didactico.html </p>	